

290 kommuner bygger 290 lösningar

Så brukar det låta när självstyret försvaras, och det är inte fel i sig. Men frånvaron av ett gemensamt mått ger inte 290 lokala mått. Den ger något annat, och det går att räkna.

DET KORTA SVARET

Nio kommuner har satt ett mätbart mål med ett målvärde. Av 251 bedömda.

Frånvaron av en nationell norm har alltså inte lett till 290 lokala normer. Den har lett till nio.

Skolan har ett tal. Förskolan har ord.

GRUNDSKOLAN

600

timmar idrott och hälsa, fördelade på tre stadier. Står i en timplan i förordning. Går att räkna, följa upp och överklaga.

FÖRSKOLAN

"återkommande under dagen"

Inget tal. Inget intervall. Ingen nedre gräns. Orden är bindande, men de går inte att räkna.

DE TVÅ LYDELSENA

"Idrott och hälsa 140 180 280 600"

Skolförordningen (2011:185) bilaga 1, Timplan för grundskolan. Lydelsen enligt SFS 2023:945, utfärdad 21 december 2023, i kraft 1 juli 2024

"Barnen ska få förutsättningar att utveckla sin motorik och en allsidig rörelseförmåga genom att de ges möjlighet att delta i varierade fysiska aktiviteter återkommande under dagen"

Läroplan för förskolan, Lpfö 18. Lydelsen enligt SKOLFS 2025:23, i kraft 1 juli 2025

Det är ingen kritik av läroplanen. En läroplan är skriven i mål, inte i minuter, och det finns goda skäl för det. Men följderna är att varje huvudman måste översätta orden till något som går att följa upp — och göra det själv.

Vad översättningen blev

Vi prövade de 251 bedömda kommunerna mot tio punkter. 100 av dem kan visa minst en, och en kommun kan ha flera: 33 har en enda punkt, resten mellan två och åtta. **Det som skiljer kommunerna åt är alltså inte hur många punkter de kan visa utan vilka: bland de 100 finns 43 olika kombinationer av punkter, och 27 kommuner har en kombination som ingen annan har.** Den vanligaste formen delas av 14 kommuner.

Det är inte 290 lösningar. Det är 251 kommuner som var för sig har tolkat samma mening, och 100 av dem som kan visa att de gjort det alls. De övriga har ingen form — inte för att de valt en annan, utan för att det inte finns någon att välja.

Följden är den som räknas: utan en gemensam form går arbetet inte att jämföra mellan kommuner, inte att föra över från en kommun till en annan, och inte att följa över tid. Ingen kan se om det blir bättre eller sämre, någonstans.

VAD DELEN INTE SÄGER

Inte vilket måttet ska vara, och inte hur rörelsen ska gå till: granskningen föreslår ingen metod, inget material och ingen leverantör, här lika lite som någon annanstans. **Att ett mått behövs, och att någon ska följa upp om det nås, är däremot vad granskningen begär.** Det är hela begäran, och den står i del A6.

Och inte att självstyret är fel: kommunen är huvudman för förskolan och ska vara det. lakttagelsen gäller måttet, inte vem som bestämmer.

Timplanen är hämtad ur Skolförordningen (2011:185) bilaga 1, Timplan för grundskolan. Lydelsen enligt SFS 2023:945, utfärdad 21 december 2023, i kraft 1 juli 2024. Läroplanscitatet ur Läroplan för förskolan, Lpfö 18. Lydelsen enligt SKOLFS 2025:23, i kraft 1 juli 2025. Kombinationerna är räknade ur granskningens register över de 251 bedömda kommunerna. Stockholm är bedömd som medianen av nio stadsdelsförvaltningar och har ingen egen punktlista; kommunen ingår därför inte i kombinationsräkningen. 39 av landets 290 kommuner gick inte att bedöma, och de redovisas med namn i del B4.

Rättigheter. Granskningen får citeras fritt med källhänvisning till DNA TOMORROW Sverige. Tabeller, diagram och den underliggande kommundatabasen får inte återpubliceras i sin helhet eller till väsentlig del utan skriftligt medgivande. Databasen omfattas av katalogskydd enligt 49 § upphovsrättslagen. Kontakt: kommun@dna-tomorrow.se